

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

**FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV FINANCÍ**

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUTE OF FINANCES

DAŇOVÉ RÁJE A JEJICH VYUŽITÍ

TAX HAVENS AND THEIR UTILIZATION

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

ZDENĚK MALÝ

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

JUDr. Ing. JAN KOPŘIVA, Ph.D.

BRNO 2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Malý Zdeněk

Účetnictví a daně (6202R049)

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských a magisterských studijních programů zadává bakalářskou práci s názvem:

Daňové ráje a jejich využití

v anglickém jazyce:

Tax Havens and their Utilization

Pokyny pro vypracování:

Úvod

Cíle práce, metody a postupy zpracování

Teoretická východiska práce

Analýza současného stavu

Vlastní návrhy řešení

Závěr

Seznam použité literatury

Přílohy

Seznam odborné literatury:

KLEIN, Š. Mezinárodní daňové plánování. 1. vyd. Praha: Grada, 2002. 230 s.
ISBN 80-247-0563-X.

KUBÁTOVÁ, K. Daňová teorie: úvod do problematiky. 2. vyd. Praha: ASPI, 2009. 120 s. ISBN
978-80-7357-423-9.

LESERVOISIER, L. Daňové ráje. 1. vyd. Praha: HZ, 1996. 122 s. ISBN 80-86009-07-6.

PETROVIČ, P. Encyklopedie daňových rájů a jejich využití. 1. vyd. Beroun: Newsletter, 2002.
432 s. ISBN 80-863-9481-6.

PETROVIČ, P. Encyklopedie mezinárodního daňového plánování. 1. vyd. Beroun: Newsletter,
2002. 432 s. ISBN 80-86394-81-6.

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Ing. Jan Kopřiva, Ph.D.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2014/2015.

L.S.

prof. Ing. Mária Režňáková, CSc.
Ředitel ústavu

doc. Ing. et Ing. Stanislav Škapa, Ph.D.
Děkan fakulty

V Brně, dne 28.2.2015

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá tématem daňových rájů a jejich využití. Dále probírá s tím související problematiku mezinárodního daňového plánování. Je rozdělena na tři části. V té první, teoretické, popisuje základní pojmy objasňující danou problematiku. Následuje analytická část, která se zabývá současným stavem zdanění ve vybraných zemích. Poslední částí této práce je praktická, kde si ukážeme, jak by bylo možné využít daňového ráje a zda by to nabízelo nějakou daňovou výhodu.

Abstract

This bachelor thesis describes the topic of tax havens and their usage. Further it describes issues of international tax planning. The thesis is divided into three parts. The first one, theoretical, explains basic concepts of this issue. Analytical part follows with description of present state of taxation in selected countries. The last section of this thesis shows some uses of tax havens and whether or not it offers tax advantages.

Klíčová slova

daňový ráj, využití daňových rájů, mezinárodní daňové plánování, offshore společnosti, vyhýbání se daním, preferenční daňový režim

Key words

tax haven, use of tax havens, international tax planning, offshore companies, tax avoidance, preferential tax regime

Bibliografická citace

MALÝ, Z. *Daňové ráje a jejich využití*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2015. 52 s. Vedoucí bakalářské práce JUDr. Ing. Jan Kopřiva, Ph.D.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracoval jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušil autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 1. června 2015

podpis

Poděkování

Chtěl bych tímto poděkovat JUDr. Ing. Janu Kopřivovi, Ph.D. za cenné rady a připomínky, které mi pomohly napsat tuto práci.

Obsah

Úvod.....	10
1 Teoretická část	12
1.1 Mezinárodní dvojí zdanění.....	12
1.2 Daňový ráj.....	15
1.3 Offshore a onshore	17
1.4 Daňově zvýhodněné subjekty	18
1.4.1 Společnosti.....	18
1.4.2 Partnerships.....	19
1.4.3 Trust	20
1.4.4 Hybridní společnosti	21
1.5 Důvody využití mezinárodních forem podnikání	22
1.6 Zákonost daňových rájů	23
1.6.1 Legální využití daňových rájů	24
1.6.2 Zneužití daňových rájů	25
1.7 Metody mezinárodního daňového plánování	26
1.7.1 Transferové ceny.....	26
1.7.2 Půjčky	27
1.7.3 Vlastnictví nemovitosti	27
1.7.4 Holding	27
1.7.5 Odkup pohledávek	28
1.7.6 Příjmy z duševního vlastnictví.....	28
1.7.7 Pojišťovací činnost.....	28
1.7.8 Bankovní činnost	29
1.7.9 Registrace lodí	29
1.8 Způsoby převodů zisků	29

1.9	Země využívané v mezinárodním daňovém plánování.....	31
2	Analytická část.....	33
2.1	Kypr.....	33
2.2	Nizozemí	34
2.3	Lucembursko.....	35
2.4	Hongkong.....	36
2.5	Singapur	37
2.6	Britské panenské ostrovy	38
2.7	Seychely	39
2.8	Bahamy	40
3	Praktická část	42
3.1	Převod zisků – úroky, licenční poplatky, služby.....	42
3.2	Transfer pricing.....	45
3.3	Internetový prodej, mezinárodní obchod	46
	Závěr	47
	Seznam použitých zdrojů.....	49
	Seznam tabulek	52

Úvod

Tématem této bakalářské práce jsou daňové ráje (neboli oázy). Tento pojem u většiny populace evokuje tropický ostrov s idylickým životem, kam prchají milionáři se svými zcizenými penězi. Některé tropické ostrovy sice jsou typickými příklady daňových rájů, avšak jak si v této práci ukážeme, pro každý takovýto ostrov existuje kontinentální stát, který by se pod tento pojem dal také zařadit. Například v americkém státě Delaware byla v roce 2013 populace 917 tisíc obyvatel a 945 tisíc zaregistrovaných společností.¹

Již několik dekád se jedná o aktuální téma, které láká světlo mediální pozornosti. Dříve byly daňové ráje využívány především bohatými rodinami a velkými nadnárodními společnostmi. V dnešní informační době už to nemusí být pravidlem, jen v České republice existuje několik specializovaných firem zabývajících se daňovou optimalizací podnikání za využití mezinárodních struktur. Některé odhady hovoří, že až 60 % objemu celosvětových zdrojů je kontrolováno z oblastí považovaných za daňové ráje.² Státy s vysokým zdaněním stále brojí proti těmto oblíbeným podnikatelským destinacím, protože přicházejí o část příjmů do svých rozpočtů. Někteří podnikatelé na druhou stranu, zcela přirozeně, rádi využívají možností nabízených těmito jurisdikcemi. Je to důsledek jednoho ze základních cílů podnikání, daňové optimalizace.

Dále se s tímto pojmem úzce pojí mezinárodní daňové plánování, kdy nadnárodní korporace využívají různých výhod nabízených daňovými režimy v jednotlivých zemích pro co nejnižší daňové náklady. Stinnou stránkou, která bývá často zveličována, jsou daňové úniky a nelegální aktivity vykonávané prostřednictvím daňových rájů. To však není neduhem pouze těchto oblastí.

Práce se formálně člení na tři dílčí části – teoretickou, analýzu současného stavu a praktickou. Teoretická a analytická část se zakládá na studiu odborných a důvěryhodných knižních a internetových zdrojů. Metodami použitými při psaní této

¹The Economist. *Tax havens, the missing \$20 trillion*. [online]. 16. 2. 2013 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.economist.com/news/leaders/21571873-how-stop-companies-and-people-dodging-tax-delaware-well-grand-cayman-missing-20>

² KLIMEŠOVÁ, L. *Daňová optimalizace*, str. 181.

práce jsou především analýza, syntéza, komparace a modelování. Analýza je proces rozkladu celku na jednotlivé dílčí části pro další zkoumání. Při syntéze spojujeme získané poznatky v celek. Komparace a modelování se týká především praktické části, kdy v komparaci srovnáváme chování jevů, ať za stejných či rozlišných podmínek. Modelování poskytuje zjednodušený obraz reality, což umožňuje zkoumat žádanou problematiku.

Práce si klade za cíl několik věcí. V teoretické části je to především objasnění samotné problematiky a jejich jednotlivých aspektů. Nejprve si přiblížíme některé důležité daňové pojmy v kontextu mezinárodního podnikání. Poté se už dostaneme k samotným daňovým rážům, a to konkrétně k jejich definici, historii, existujícím daňovým výhodám a společnostem, legálnosti, mezinárodnímu daňovému plánování a zemím pro tento účel využívaným.

Analýza současného stavu popisuje zdanění ve vybraných zemích. Jednotlivé státy by šlo samozřejmě rozepsat mnohem podrobněji a z mnoha pohledů, například popis jednotlivých společností, způsob jejich založení a podobně. Vzhledem k omezenému rozsahu této práce si však druhá část práce klade za cíl představit především zdanění podnikatelských aktivit a jednotlivců v dané zemi.

V praktické části si na modelových příkladech ukážeme, jak by se dalo daňového ráje využít, a rozdíl v případě zdanění pouze v České republice.

1 Teoretická část

1.1 Mezinárodní dvojí zdanění^{3;4;5}

Jak uvedeme v jedné z následujících kapitol, motivy pro umístění společnosti do daňového ráje jsou různé, avšak praktická část této práce se bude zabývat především těmi daňovými. Efektivní využití takového umístění své společnosti či přesunutí některých podnikových procesů do jiného daňového systému se úzce pojí s problematikou mezinárodního dvojího zdanění. O dvojí zdanění se jedná v případě, kdy jeden předmět daně podléhá dvakrát či vícekrát zdanění stejnou nebo obdobnou daní. Tato situace může nastat u jednoho příjemce nebo téhož příjmu u více různých příjemců.

Když přidáme přídavné jméno mezinárodní, bude příjem či majetek podléhat zdanění ve více různých státech. V praxi k tomuto jevu vede snaha jednotlivých států uplatňovat osobní daňovou příslušnost neboli zdanění veškerých příjmů svých rezidentů, což způsobuje překrývání daňových soustav. Tento jev je chápán negativně nejen z pohledu poplatníků, ale i států. Jedním z cílů každého daňového subjektu je minimalizovat výsledné daňové zatížení, což je jedno z kritérií při výběru lokace pro zahraniční investice. Česká republika, jako země závislá na vývozu a dovozu, se jako většina dalších států snaží tomuto negativnímu jevu zabránit. V této kapitole popíšeme relevantní daňové pojmy a vysvětlíme je z pohledu české legislativy.

Mezinárodní dvojí zdanění má za důsledek nepřiměřeně vysoké daňové břemeno, které odrazuje poplatníka od podnikání v mezinárodním měřítku. Tomuto se státy snaží zabránit různými opatřeními. Tato opatření obecně dělíme na jednostranná, dvoustranná či vícestranná. První z nich, jednostranné opatření, se použije, pokud neexistuje smlouva o zamezení dvojího zdanění. Stát se v rámci zabraňování dvojího zdanění částečně vzdává svého práva uložit a vybrat daň. Jedná se zejména o úlevy, kdy už byla zaplacená daň ve druhém státě. Tyto jednostranná opatření však nezabraňují neúměrnému zdanění v jiné zemi a vzniku daňového rezidentství v tomto druhém státě, tudíž celosvětové daňové

³ SOJKA, V. *Mezinárodní zdanění příjmů*, str. 13-115.

⁴ *Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů*.

⁵ KLIMEŠOVÁ, L. *Daňová optimalizace*, str. 137-160.

povinnosti v obou státech. Oboustranná či vícestranná opatření tento problém řeší, a to koordinovaným uzavíráním mezinárodních smluv mezi dvěma (oboustranné opatření) či více (vícestranné opatření) státy.

Při řešení mezinárodních aspektů zdanění si nejdříve musíme ujasnit, jakými právními normami se řídit. Z Listiny základních práv a svobod vyplývá, že daně lze ukládat pouze na základě zákona. Z Ústavy České republiky však vyplývá, že zákonům jsou nadřazeny ratifikované mezinárodní smlouvy a komunitární právo, což pro účely této práce rozumíme především smlouvy o zamezení dvojího zdanění. Komunitárním právem je myšlena legislativa Evropské unie, která však bývá promítnuta do domácího práva v závazných termínech. Pokud se takto nestane, mohou se dotčené subjekty aplikace evropské legislativy domáhat.

Další problémy přináší pojmy daňový rezident a nerezident. Obecně se jako daňový rezident státu označuje poplatník s neomezenou (celosvětovou) daňovou povinností vůči státu, tzn., že bude danit jak příjmy z domácího státu, tak ze zahraničí. Naopak za daňového nerezidenta se považuje poplatník s omezenou daňovou povinností, tzn. daní pouze příjmy ze zdrojů na území státu. Přesné určení těchto pojmů se může stát od státu lišit. V české legislativě se tímto zabývá § 2 a § 17 Zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů⁶. Z tohoto zákona vyplývá, že fyzická osoba je daňovým rezidentem, pokud má na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržuje. Bydlištěm se rozumí stálý byt, pokud lze usuzovat, že má úmysl se v tomto bytě trvale zdržovat. Jako poplatníka obvykle se zdržujícího na území ČR zákon určuje osobu pobývajících zde alespoň 183 dní, přičemž se do této lhůty počítá každý započatý den. Daňové nerezidenty pak vymezuje negativně jako ty, které nelze zařadit do skupiny rezidentů nebo jako ty, o nichž to stanoví mezinárodní smlouva. V případě právnických osob kritérium daňového rezidentství je sídlo nebo místo vedení na území České republiky. Nerezident je pak právnická osoba, která v ČR sídlo nemá. Místem vedení se zabývá Sdělení čj. 251/122 867/2000 k problematice pojmu „místo vedení“ a „skutečný vlastník“, které tento pojem definuje jako „místo, kde jsou ve skutečnosti prováděna klíčová řídicí a obchodní rozhodnutí, která jsou nezbytná k provádění průmyslové a obchodní činnosti podniku

⁶ dále jen ZDP

jako celku a která nemohou být na nižších úrovních řízení měněna.⁷ Ve sdělení se dále uvádí, že cílem je poskytnutí nástroje správci daně v postupu proti daňovým únikům.

Další problém mezinárodního zdanění přináší pojem stálá provozovna. I když tomu název nasvědčuje, nejedná se o nějakou institucionální formu podnikání, ale o označení vzniklé daňové povinnosti nerezidenta ve státě zdroje z důvodu splnění určitých kritérií při provozování nějaké činnosti. ZDP stanovuje, že jako příjmy ze zdrojů na území České republiky jsou považovány příjmy z činností vykonávaných prostřednictvím stálé provozovny (§ 22 odst. 1 písm. a). Odstavec 2 stejného paragrafu pak definuje stálou provozovnu jako „místo k výkonu činností poplatníků uvedených v § 2 odst. 3 a § 17 odst. 4 (tj. daňových nerezidentů) na území České republiky, např. dílna, kancelář, místo k těžbě přírodních zdrojů, místo prodeje (odbytiště), staveniště.“ Ze stejného paragrafu můžeme vyčíst, že se nemusí jednat přímo o nějakou lokaci, ale jestliže osoba jedná v zastoupení daňového nerezidenta na území České republiky a vykonává zde oprávnění uzavírat smlouvy závazné pro nerezidenta, je považováno, že má tento poplatník stálou provozovnu na území České republiky. U některých činností se vznik stálé provozovny váže na časový test. Pokud se jedná o daňového nerezidenta ze státu, se kterým Česká republika nemá uzavřenou smlouvu o zamezení dvojího zdanění, platí ustanovení Zákona o daních z příjmů absolutně. V opačném případě se primárně vychází ze smlouvy, kde bývá zpravidla definice stálé provozovny užší, protože vymezení českou právní úpravou je poměrně široké.

V kontextu mezinárodního dvojího zdanění hrají jednu z nejdůležitějších rolí smlouvy o zamezení dvojího zdanění. Z právního hlediska jde o mezinárodní smlouvy ratifikované souhlasem Parlamentu ČR a závazné pro Českou republiku. Jsou nadřazené zákonu o daních z příjmů, což znamená, že při rozhodování o dvojím zdanění nejprve použijeme smlouvu a pokud vzniklou situaci smlouva neřeší a odkazuje na daňový zákon, teprve tehdy lze aplikovat ZDP. Tyto smlouvy mají za úkol zamezit dvojímu zdanění mezi státem zdroje (odkud příjem plyne) a státem rezidence (kde má vlastník příjmu daňovou rezidenci), dále pak ochranu poplatníka, poskytování jistoty při mezinárodních transakcích a boj proti daňovým únikům. Při sjednávání těchto smluv se zpravidla

⁷ SOJKA, V. *Mezinárodní zdanění příjmů*, str. 17.

používají modelové smlouvy OSN a OECD, které však nejsou závazné a jednotlivé státy si prosazují své požadavky. K samotnému zamezení dvojího zdanění smlouvy stanoví použití konkrétních metod. Může se jednat například o metodu zápočtu, kdy se daň zaplacená v zahraničí započte oproti daňové povinnosti ve státě rezidence nebo o metodu vynětí, při které se příjem ze zahraničí vyjímá ze základu daně a nehraje roli, zda byl příjem v zahraničí zdaněn či nikoliv. Z hlediska rozsahu rozlišujeme dva typy smluv, a to omezené a komplexní. Omezené řeší jen úzký okruh příjmů či majetku, kdežto komplexní pokrývají veškeré. Z výše uvedeného vyplývá neoddiskutovatelná nutnost znalosti existujících smluv při mezinárodních transakcích.

1.2 Daňový ráj^{8;9}

Pojem daňový ráj či daňová oáza se objevuje od padesátých let minulého století. Dle Ronena Palana bychom mohli daňové ráje rozdělit na dva geopolitické póly. První se vyvinul ve Velké Británii a zahrnuje její závislá území Jersey, Guernsey a ostrov Man, dále pak její zámořská území Bermudy, Kajmanské ostrovy, Gibraltar a bývalé kolonie Hong Kong, Singapur a další. Druhý pól má svůj původ v kontinentální Evropě a skládá se ze států Beneluxu – Belgie, Nizozemska a Lucemburska – Irska, Švýcarska a Lichtenštejnska.

Daňové ráje bývají spojovány s praktikou vyhýbání se daním, fenoménem stejně starým jako daně. „Zrodily se prakticky v okamžiku, kdy se stát rozhodl vybírat daně. Malé ostrůvky v okolí Athén se staly místem, které využívali obchodníci jako překladiště svého zboží s úmyslem vyhnout se dvouprocentní dani, jež byla uvalena na dovoz a vývoz. Podobně byli ve středověku osvobozováni obchodníci od všech daní, pokud se usídlovali v londýnské City.“¹⁰ Jejich současná podoba představuje svrchované státy, které se rozhodly využít parametry svého daňového režimu k tomu, aby přilákaly cílenou zahraniční klientelu – v tomto případě mohou být daňové ráje vnímány jako státní

⁸ History & Policy. *History of tax havens*. [online]. 1. 10. 2009 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z: <http://www.historyandpolicy.org/policy-papers/papers/history-of-tax-havens>

⁹ KOCINA, J. *Daňové trestné činy*, str. 229-236.

¹⁰ tamtéž, str. 229.

rozvojová strategie. Za posledních 30 let, díky liberalizaci a deregulaci finančního sektoru, vzrostl jejich počet i význam.

Jednotnou obecně uznávanou definici tohoto pojmu budete těžko hledat. Jedním z problémů definování daňového ráje spočívá ve skutečnosti, že spousta států v rámci své ekonomiky používá prostředky ke zlepšení globální konkurenceschopnosti svých úspěšných odvětví či k rozvoji méně prosperujících odvětví, příkladem mohou být daňové pobídky investorům k přilákání zahraničního kapitálu. Pokud takové pobídkové balíčky zahrnují především daňové výhody, mohou být nazývány preferenčními daňovými režimy. Rozdíl tedy nacházíme v tom, že takzvané preferenční daňové režimy poskytují daňové výhody pro vymezenou část a dochází k oddělení od domácí ekonomiky. „Jestliže založíme v americkém státě Delaware společnost s omezeným ručením (LLC), pak při splnění určitých podmínek je tato firma úplně osvobozená od daní ve Spojených státech. Jsou proto Spojené státy daňovým rájem? Podobně i mezi státy Evropské unie se stěží najde země, která by svým způsobem neumožňovala podnikatelům z jiných zemí podnikání za daňově zvýhodněných podmínek – všeobecně známé je například holandské ‚osvobození příjmů z kapitálových účastí‘, nebo belgické ‚koordinální centrum‘. A to úplně pomíjíme individuálně či globálně poskytované daňové prázdny při velkých přímých investicích ze zahraničí – tedy programy, jejichž obdobu zavedla a s úspěchem používá třeba i Česká republika“¹¹

V 90. letech Evropská unie provedla průzkum takových případů mezi svými členy, bylo jich nalezeno 206.¹² Daňový ráj se od těchto režimů odlišuje v tom, že jsou permanentní, platí obecně napříč odvětvími a nezaměřuje se na konkrétní rozvojový cíl. „Právně dokonalá a jednoznačná definice daňového ráje neexistuje. Obecně se jedná o stát (území), jehož zákony, popřípadě i jím uzavřená soustava smluv o zamezení dvojího zdanění, umožňují nízké nebo vůbec žádné zdanění, a to zejména příjmů. Znamená to, že subjekt, který má sídlo v daňovém ráji, neplatí buď vůbec žádné, nebo velice nízké daně ze svých příjmů, ze svých zisků. Podmínky pro založení nebo registraci subjektu

¹¹ PETROVIČ, P. *Encyklopedie mezinárodního daňového plánování*, str. 15.

¹² History & Policy. *History of tax havens*. [online]. 1. 10. 2009 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z: <http://www.historyandpolicy.org/policy-papers/papers/history-of-tax-havens>.

v takové zemi jsou obvykle velmi jednoduché, takže v některých z nich je zaregistrováno více společností, než je obyvatel. Tyto společnosti sice mají v daňovém ráji sídlo, ale obvykle tam neprovozují žádnou ekonomickou aktivitu – ta je provozována v jiných zemích.“¹³

Jestliže si chceme projít historii daňových rájů, musíme se vrátit na konec 19. století do amerických států New Jersey a Delaware, které zavedly jednoduchý proces inkorporace, který je dnes běžnou praxí daňových rájů, až do takové míry, že umožňuje ani ne do 24 hodin začít podnikat. V Británii šli jiným směrem než ve Spojených státech. V roce 1929 britský soud prakticky zavedl ‘nerezidentní společnost’, když ve svém rozhodnutí určil, že daná společnost, přestože má sídlo v Británii, v ní nevykazuje ekonomickou aktivitu, a tudíž není předmětem britského zdanění. Třetí základní pilíř budoucích daňových rájů položili ve Švýcarsku roku 1934. V reakci na ekonomickou depresi z roku 1929 a následnou sérii krachů na začátku třicátých let v Německu a Rakousku zavedla švýcarská vláda bankovní zákon, který vyžadoval absolutní mlčenlivost ohledně všech účtů vedených ve švýcarských bankách.

1.3 Offshore a onshore^{14;15}

Tyto pojmy, z angličtiny těžko přeložitelné, úzce souvisí s problematikou daňových rájů. Historicky označoval výraz „offshore“ menší ostrovy nacházející se nedaleko pobřeží (anglicky „off shore“) vyspělých států. Tyto ostrovy nabízely zahraničním investorům řadu výhod, především daňových, s cílem získat jejich kapitál. Postupně tento výraz nabývá přeneseného významu a označuje subjekty cíleně umístěné v zahraničí za účelem využívání daňových zvýhodnění.

Opakem je pak pojem „onshore“, který označuje subjekty se sídlem v zemi, kde vykonávají svou ekonomickou činnost. Onshore země poskytují, v rámci svého rozvoje, různé daňové úlevy, pobídky či prázdny, a to na určitou ekonomickou aktivitu.

¹³ BONĚK, V., P. BĚHOUNEK a V. BENDA a kol. *LEXIKON – DAŇOVÉ POJMY*, str. 86.

¹⁴ PETROVIČ, P. *Encyklopedie mezinárodního daňového plánování*, str. 19-24.

¹⁵ KOCINA, J. *Daňové trestné činy*, str. 229-236.

Termínem „offshore země“ a „offshore finanční centrum“ se pak začaly nazývat „země, které uplatňují speciální daňový režim umožňující některým ekonomickým subjektům snížit jejich celkovou daňovou zátěž, a které současně disponují dobrými podmínkami pro rozvoj podnikání na svém území.“¹⁶ Tyto podmínky představují zejména jednoduchou legislativu a spolehlivý bankovní a soudní systém. „Různé země se přitom cílevědomě specializují na rozdílné věci, například Nizozemsko, Malta či Kypr a další země jsou špičkou ve vytváření sítě dohod o zamezení dvojího zdanění, mohou tak sloužit jako sídla nadnárodních holdingových společností.“¹⁷

1.4 Daňově zvýhodněné subjekty¹⁸

Maximalizace zisku, i přes další různé motivy a cíle podnikání, je primárním účelem podnikání. Tento cíl se pojí s nutnou daňovou optimalizací, v některých případech vedoucí k mezinárodnímu daňovému plánování a využívání služeb poskytovaných daňovými ráji. V další kapitole uvedeme hlavní podněty společností zvažujících přesunutí do těchto zemí, tím nejobvyklejším bývají daňová zvýhodnění, které mohou nabývat různé podoby. Mohou být individuální, udělené na základě dohody s daným státem, nebo univerzálně platné pro subjekty určitého typu či pro celý daňový systém. Příkladem individuálních výhod jsou daňové pobídky nabízené velkým investorům. Jako jeden z případů univerzálních můžeme zmínit zvýhodnění získaná na základě teritoriálního principu zdanění.

Pro mezinárodní daňové plánování má význam několik způsobů podnikání, které lze využít. Jedná se o společnosti, partnerships, trusty, nadace a hybridní společnosti.

1.4.1 Společnosti

Nejvyužívanějším typem daňově zvýhodněných subjektů jsou právě společnosti. Vede k tomu především jednoduchý a rychlý proces založení a nízké náklady. Většinou se společnosti zakládají na základě buď speciálních, nebo všeobecných zákonů.

¹⁶ PETROVIČ, P. *Encyklopedie mezinárodního daňového plánování*, str. 15.

¹⁷ KOCINA, J. *Daňové trestné činy*, str. 230.

¹⁸ PETROVIČ, P. *Encyklopedie mezinárodního daňového plánování*, str. 27-40.

Řada států poskytuje možnost založit zvýhodněnou společnost podle speciálního zákona, lišícího se od zákona pro domácí společnosti, podnikající na území daného státu. Příkladem je zákon o mezinárodních obchodních společnostech vydaný roku 1984 na Britských Panenských ostrovech, který stojí na počátku rozvoje daňových rájů v Karibiku. Tyto mezinárodní obchodní společnosti (IBC, international business companies) mají několik charakteristik:

- daňovou povinnost nahrazuje roční paušální poplatek, který není závislý na výši příjmů,
- nepovinné předkládání účetních výkazů úřadům,
- zákaz podnikání na území daného státu
- nutnost tzv. registračního agenta (většinou specializovaná firma, které odpovídá za správu) a registrované sídlo
- anonymita vlastníků.

Speciální zákony většinou používají méně rozvinuté státy jako nástroj k přilákání zahraničního kapitálu. Alternativu k tomuto tvoří založení společnosti dle všeobecného zákona platného pro všechny, ale při splnění určitých podmínek poskytnutí daňových zvýhodnění. Nejčastějšími příklady jsou:

- nerezidentní společnosti

Umožňují nízké či žádné zdanění příjmů ze zahraničí, tato daň může být nahrazena paušálním poplatkem. Podnikání na území státu registrace může, ale nemusí být zakázáno. V případě příjmů z činností v dané zemi jsou zdaněny v plné výši. Lokace běžné pro zakládání nerezidentních společností jsou Gibraltar, Hong Kong a Kajmanské ostrovy.

- daňově osvobozené společnosti

Výhody jsou získány na základě dohody nebo podání žádosti.

1.4.2 Partnerships

Partnership „je společenství dvou či více osob, které spojují své finanční zdroje, schopnosti a profesní talent jednotlivých společníků (partners) s cílem dosáhnout společnou podnikatelskou aktivitou zisku. Tento zisk se pak v souladu se vzájemnou

dohodou společníků rozděluje.¹⁹ Důležitá je důvěra mezi společníky, protože i pokud jedná jeden společník bez vědomí ostatních, zavazuje celé partnership. Často tuto formu podnikání zakládají právníci, lékaři a další profese. Existují dva druhy:

- general partnership

Všichni společníci ručí neomezeně za závazky partnership a mají stejné postavení a práva.

- limited partnership

Minimálně jeden společník ručí neomezeně za závazky (tzv. general partner) a alespoň jeden pouze do výše svého vkladu, kvůli tomu, ale ztrácí právo na řízení partnership a právo jednat.

Přestože se partnership může účastnit soudních sporů a nabývat majetek, nemá právní subjektivitu. Založení se uskutečňuje smlouvou mezi partnery, kde není stanovena předepsaná forma ani povinná písemná podoba. Mezi výhody tohoto uspořádání patří nepřítomnost formální povinné struktury, nízké náklady na založení a zpravidla zdaňování příjmů až na úrovni společníků. Mezi nevýhody pak především neomezené ručení, zdaňování zisku bez ohledu na to zda byl vyplacen a zánik partnership v případě úmrtí či zániku jakéhokoliv partnera.

1.4.3 Trust

„Jedná se o formu mezilidského vztahu, při níž prospěch z majetku, který vlastní jedna strana (správce trustu), plyne druhé straně (beneficientovi). Podmínky upravující tento vztah bývají stanoveny osobou, která tento majetek poskytla (zakladatel), a jsou obvykle obsaženy v dokumentu zvaném trustová smlouva (trust deed), přestože trust může vzniknout i na základě ústního prohlášení.“²⁰ Většinou bývá trvání tohoto trustu zákonem omezeno na 80 až 100 let.

Největší hodnotu trustu lze vidět v tom, že slouží jako ochrana majetku před jakýmikoli nároky ze třetích stran. Při využití trustu totiž dochází k přenosu vlastnictví ze zakladatele na správce trustu a právo na užitek z majetku má beneficent. Správce však zavazují

¹⁹ PETROVIČ, P. *Encyklopedie mezinárodního daňového plánování*, str. 32.

²⁰ tamtéž, str. 34.

smluvní podmínky, které určuje zakladatel. Ve Spojených státech amerických jde o velice oblíbenou formu při správě rodinného majetku. „Sestavování trustové smlouvy je plně v kompetenci zakladatele, takže správce trustu může být v rámci hospodaření s majetkem pověřen jakoukoli aktivitou. Trust tak může být, zpravidla prostřednictvím vlastnictví akcií společnosti, využit i k rozsáhlé investiční činnosti či jiným obchodním účelům.“²¹

Další nespornou výhodou trustu je diskrétnost. Trusty nebývají ze strany státu kontrolovány a správce trustu nemá povinnost sdělovat účastníky trustového vztahu ani informace o majetku. Existuje i možnost, kdy zakladatel je zároveň beneficentem, ovšem správce nesmí být zakladatelem, což vyplývá z podstaty trustového vztahu samotného, protože by zakladatel vstupoval do vztahu sám se sebou, což nejde.

K trustu se vztahují ještě dva další pojmy – protektor a listina přání (letter of wishes). Oba slouží k zachování určitého vlivu zakladatele. Protektor je osoba stanovená zakladatelem, která má za úkol dohlížet na správce, zda jsou plněny podmínky stanovené ve smlouvě. Měl by jednat v nejlepšího beneficentově zájmu a má pravomoc odvolat správce a určit nového. Listina obsahuje přání zakladatele, formálně nepatří do trustové smlouvy a je tudíž nezávazná.

Podobně jako trust funguje nadace. Hlavní rozdíl najdeme v tom, že nadace je právnická osoba. Využití má prakticky stejné, avšak jen v těch zemích, kde nejsou povinny vyhovovat veřejnému zájmu, příkladem je třeba Švýcarsko.

1.4.4 Hybridní společnosti

Existuje několik forem těchto společností, ale mezi nejzajímavější a nejvíce používanou patří společnost s omezeným ručením (LLC – limited liability company). Slučuje v sobě vlastnosti společnosti (omezené ručení za závazky) a partnership (zdanění na úrovni společníků). Svůj původ má ve Spojených státech amerických. Výhoda této společnosti vyplývá z toho, že příjmy nejsou zdaněny na federální úrovni a podle toho v jakém státu je společnost registrovaná, ani na státní.

²¹ PETROVIČ, P. *Encyklopedie mezinárodního daňového plánování*, str. 35.

1.5 Důvody využití mezinárodních forem podnikání^{22;23}

„Vycházíme-li z koncepce, že při strukturování podnikatelského záměru je nejdůležitější efektivita struktury, tedy, že bude co nejlevnější a za jejího využití bude dosaženo nejvyšší možné výnosnosti projektu, tak dojdeme k závěru, že takovou strukturu není možné postavit za využití pouze instrumentů a postupů předpokládaných českým právním řádem. Z rozličných důvodů, zejména regulatorních a daňových, se využívají i zahraniční právní řády. Zahraniční jurisdikce se využívají většinou jako mateřské společnosti obchodních společností v České republice. Lze uvažovat také o situaci, kdy český podnikatel podniká pouze za využití zahraniční obchodní společnosti bez zakládání obchodní společnosti v České republice.“²⁴

Jako hlavní důvody pro využití těchto offshore finančních center ve své publikaci Encyklopedie mezinárodního daňového plánování Petrovič uvádí:

- daňovou optimalizaci,
- využití výhod odlišného právního prostředí,
- ochranu majetku,
- vyhnutí se regulaci některých podnikatelských aktivit,
- anonymitu vlastnictví.

Motiv daňové optimalizace se pojí s mezinárodním daňovým plánováním. Tento pojem vyjadřuje „plánované a cílevědomé využívání výhod nabízených jednotlivými zeměmi (či jejich daňovými systémy) pro optimalizaci celkového daňového zatížení osoby či skupiny společností.“²⁵ Důvody použití této daňové optimalizace jsou především neúměrné přímé zdanění a nemožnost použít některé vynaložené náklady jako daňové (v ČR například ztráty z prodeje cenných papírů, jedinou možností obchodních společností je pak optimalizovat prostřednictvím svých dceřiných společností). Společnost, která má své podnikatelské aktivity ve více, než jedné zemi se mezinárodní daňové plánování přímo nabízí. „Vzhledem k tomu, že povinnost odvádět daň

²² PETROVIČ, P. *Encyklopedie mezinárodního daňového plánování*, str. 19-22.

²³ ŠTAŇKO, Andrej. *Metody investování soukromého kapitálu v mezinárodním právu soukromém*, str. 17-19.

²⁴ tamtéž, str. 9.

²⁵ PETROVIČ, P. *Encyklopedie mezinárodního daňového plánování*, str. 24.

je stanovena v závislosti na tzv. daňové rezidenci osoby, lze tak v případě vhodného umístění sídla holdingu a jeho řízení docílit koncentrování všech zisků do daňově výhodné jurisdikce. Následně dojde k mnohem nižšímu zdanění aktivit společnosti.²⁶

Možnost využití jiného právního prostředí skýtá výhody zejména v uspořádání vztahů uvnitř společnosti, který daný právní systém nepodporuje, dále pak menší administrativní náročnost spojená s provozem podnikání.

Motiv ochrany majetku slouží jako pojistka před nároky možných budoucích věřitelů. V případě, kdy společnost pochází z méně vyspělé ekonomiky, která reguluje například obchod se zahraničními cennými papíry, nabízí offshore finanční centrum alternativu, stejně tak jako když vyžadujeme anonymitu vlastnických vztahů, což může hrát velkou roli při investování. Důvodem k přesunu do zahraničí z České republiky může být například regulace v oblasti investičních služeb. Pokud chce subjekt anonymitu ještě zvýšit, může v některých zemích využít službu Nominee Services. Znamená to, že offshore konzultant najme osobu, pocházející z offshore jurisdikce, vystupující jako formální ředitel společnosti, která podepisuje veškerou administrativu a účastní se valných hromad. Tímto se tak může skutečný vlastník vyhnout zdanění ve státu své rezidence.²⁷

1.6 Zákonnost daňových rájů²⁸

„Využití volnější jurisdikce, ať už daňové nebo právní, je naprosto legální, avšak hranice mezi nelegálním počínáním a beztrestným využíváním daňových rájů je velice tenká, a proto, dříve než se fyzická nebo právnická osoba definitivně rozhodne pro investici do některé z offshore oblastí, je nutné celou problematiku dokonale znát či využít služeb odborných firem“²⁹ Některé daňové ráje mohou pro svou netransparentnost vytvářet ideální prostředí pro nelegální daňové úniky, to však neznamená, že všechny subjekty umístěné v těchto rájích jednají nelegálně. Rozdíl pomáhají objasnit dva pojmy tax avoidance (vyhýbání se daním) a tax evasion (daňový únik). Vyhýbání se daním

²⁶ ŠTAŇKO, Andrej. *Metody investování soukromého kapitálu v mezinárodním právu soukromém*, str. 19.

²⁷ KLIMEŠOVÁ, L. *Daňová optimalizace*, str. 184.

²⁸ tamtéž, str. 180-205.

²⁹ tamtéž, str. 183.

je uspořádání transakcí tak, aby byly využity veškeré výhody různých daňových systémů v rámci zákonů jednotlivých států. Naopak daňový únik je porušení daňových předpisů nebo trestná činnost s dopadem do daňové povinnosti pachatele. Mezi daňové úniky patří obcházení daní (zatajování zdanitelných příjmů), předstírání vyšších výdajů, podceňování zásob, nezákonná výroby, porušování autorských práv, zaměstnávání na černo a další.

1.6.1 Legální využití daňových rájů

Legálnost využití jakéhokoliv daňového ráje omezují nejen zákony platných v daném státě, ale i legislativa zemí sídel majitele a statutárních zástupců vzniklé společnosti a zákony všech zemí, kde společnost vykonává jakoukoliv ekonomickou aktivitu. Pokud se vhodně skloubí právní řády všech dotčených zemí, může subjekt snížit své daňové břemeno a v původní zemi s vysokým zdaněním dojde k úbytku příjmu do státní pokladny. Obecně platí, že daňových rájů můžeme využívat aktivně nebo pasivně. Aktivní využití zahrnuje správu portfolia nebo uspořádání podnikatelských aktivit využívající offshore společnosti, kdežto pasivní představuje například správu majetku s absencí zdanění příjmů z kapitálového majetku.

Daňové ráje samozřejmě nejvíce lákají nízkým či žádným zdaněním příjmů, to však není jediným žádaným využitím. Dalšími možnými způsoby legálního využití daňových rájů jsou:

- dlouhodobé investice, kdy výnos z vkladu není zdaněn (např. termínované vklady, podílové listy a jiné),
- spekulativní investice s krátkodobým ziskem (např. nákup a prodej cenných papírů),
- vlastnictví nemovitostí kdekoli na světě prostřednictvím offshore společnosti, kde se při prodeji prodávají akcie společnosti, a nikoliv nemovitost samotná,
- daňová emigrace (jedinec s vysokými příjmy získá trvalé bydliště či občanství v jiné zemi),
- registrace lodí
- registrace faktoringových, franšízových či leasingových společností.

1.6.2 Zneužití daňových rájů

Kromě řady legálních možností nabízejí daňové ráje, především kvůli vysoké míře anonymity a benevolentnosti, i příležitosti k nelegální činnosti. Mezi nejčastější patří především tzv. praní špinavých peněz.

„Špinavými penězi se označují finanční prostředky pocházející z trestné činnosti. Praní špinavých peněz je proces, během kterého je zastřen jejich původ tak, aby se zdálo, že jde o legální příjem.“³⁰ Sídlem této nelegální praktiky nejsou vždy jen daňové ráje, například v devadesátých letech v období privatizace, kdy byla většina plateb uskutečňována hotově, patřila mezi oblíbené destinace pro praní špinavých peněz i Česká republika. Metod se nabízí několik, ale výsledek je stejný, mnohdy pouze několikahodinová činnost vede k zvýšení zůstatku bankovního účtu příchozích od zcela legitimních společností, sídlících nejen v offshore jurisdikcích.

Mezi nejoblíbenější způsob patří založení řetězce firem, každé v jiné jurisdikci, ty si dále založí bankovní účet v jiné zemi, než jsou registrovány. Následuje pak zakládání podúctů a poboček, opět v odlišné jurisdikci. Samotné praní peněz má tři fáze, ta první se nazývá placement, což je vložení částky na účty, následuje layering, kdy dochází k rozdělení na menší částky a proces zakončuje navrácení čistých peněz do oběhu, zvaná integration. Dalším způsobem je nalezení banky, která se neptá po původu peněz nebo vykazování sumy jako legální výtěžek činností podniku, kde se běžně točí velké hotovostní částky, například kasino. Bojem proti těmto praktikám se zabývá několik mezinárodních organizací, například Financial Action Task Force (FATF), i národních organizací a státy přijímají různá opatření proti tomuto fenoménu.

Jinou variantou zneužívání daňových rájů lze vidět v převodních cenách (tzv. transfer pricing). Jedná se o situaci, kdy společnost z jedné země dodává zboží společnosti v druhé, ale aby přelila zisk a nemusela platit daně, tak použije jako prostředníka svou společnost založenou v daňovém ráji s nulovým zdaněním. Této společnosti vyfakturuje zboží ve skutečných nákladech a až ona je přefakturuje se ziskem konečnému odběrateli.

³⁰ KLIMEŠOVÁ, L. *Daňová optimalizace*, str. 197.

Další možností je, že první společnost vyfakturuje druhé rovnou se ziskem a společnost v daňovém ráji pak fakturuje své mateřské společnosti právní nebo poradenské služby. U obou je výsledek stejný, a to že zisk je tvořen u společnosti umístěné v daňovém ráji.

Toto přelévání zisků se státům, které tak přicházejí o příjem do státního rozpočtu, samozřejmě nelíbí a přijímají proti němu různá opatření. Mezi taková opatření patří posuzování sídla rezidence ne podle zapsaného sídla, ale dle skutečného místa vedení společnosti. Dále pak zásada používání cen obvyklých místo smluvních u subjektů spojených, používání srážkových daní, zdanění stálých provozoven, mezinárodní spolupráce a další.

1.7 Metody mezinárodního daňového plánování^{31;32;33}

V této kapitole popíšeme některé metody používané v rámci mezinárodního daňového plánování. „Využití daňových rájů a zemí s preferenčním daňovým režimem může být za podmínky, že zde dochází k reálnému provádění podnikatelské činnosti, naprosto legální aktivitou, kterou lze označit za daňovou optimalizaci v rámci zákona, a nemusí se tedy ve všech případech jednat o nelegální daňový únik.“³⁴

1.7.1 Transferové ceny

Jedná se o hojně používanou metodu především nadnárodními společnostmi, protože své primární uplatnění nachází především v mezinárodním obchodě. Princip spočívá v takovém ocenění zboží či služeb od zdroje ke klientovi, aby byl zisk realizován v místě struktury s nejnižším zdaněním. Jako u všech metod existuje potřeba brát v potaz právní rámec všech dotknutých jurisdikcí. Protože i přestože je stanovení ceny mezi společnostmi v rámci tržních ekonomik volné, tak pokud se jedná o subjekty určitým způsobem spojené a ceny se liší od cen obvyklých, může správce daně upravit základ

³¹ KLEIN, Š. *Mezinárodní daňové plánování*.

³² TERRITORIAL INVESTMENT GROUP. Příklady využití offshore společností. [online]. © 2015. [cit. 2015-02-20]. Dostupné z: <http://www.danovyraj.cz/vyuziti-offshore/priklady-vyuziti-offshore-firem>

³³ DVOŘÁČEK, J., L. TYLL. *Outsourcing a offshoring podnikatelských činností*, str. 92-97.

³⁴ KLIMEŠOVÁ, L. *Daňová optimalizace*, str. 175.

daně o tento rozdíl. Z toho vyplývá, že čím obtížnější je určení této obvyklé ceny, tím větší možnosti tato metoda nabízí.

Lépe to bude znázorněno na následujícím příkladu. „Mezinárodní společnost, výrobce elektronického vybavení pro počítačový průmysl, zřídila společnost v daňovém ráji, která prodává svoji produkci s minimálním ziskem. Ta potom zboží prodává dále zákazníkům v Japonsku, USA a Německu, přičemž zisk je vytvářen ve společnosti v offshore jurisdikci.“³⁵

1.7.2 Půjčky

Jedná se o jeden ze způsobů jak v rámci skupiny dočasně přesunout prostředky tam, kde jsou potřeba. Pro společnost, která půjčku přijala, poskytuje výhodu v tom, že si může započíst úroky do nákladů a snížit si tak daňovou povinnost. Výše daňově uznatelných úroků však bývá v některých státech (včetně České republiky) omezoována podle výše vlastního kapitálu či vztahu k věřiteli, proto mít offshore společnost ekonomicky nespojenou s příjemcem půjčky může zvednout limity pro daňovou uznatelnost. Nejlepší možností je poskytnout bance záruku na udělení půjčky společnosti, čímž se odstraní jakákoliv možná zpochybnění.

1.7.3 Vlastnictví nemovitosti

Dle právní úpravy daného státu může být výhodnější vlastnit nemovitost offshore společností a domácím subjektu tuto nemovitost pronajímat. Tento způsob přináší výhodu i při případném prodeji, kdy se místo prodeje samotné nemovitosti převádějí akcie a subjekt se tak vyhne případné dani z převodu nemovitosti.

1.7.4 Holding

Jedná se o podnikatelskou strukturu, kdy jedna společnost (tzv. mateřská) řídí a vlastní druhou (tzv. dceřinou). Mateřská společnost pak poskytuje financování, různé služby, licence, know-how a další, za což jim dceřiná společnost platí. Využití této struktury je potřeba hodnotit vždy individuálně pro každý specifický případ a po zhodnocení

³⁵ *TERRITORIAL INVESTMENT GROUP. Příklady využití offshore společností. [online]. © 2015. [cit. 2015-02-20]. Dostupné z: <http://www.danovyraj.cz/vyuziti-offshore/priklady-vyuziti-offshore-firem>*

legislativ relevantních států. Například „z pohledu českého právního řádu vzniká pořízením obchodního podílu jiným korporátním subjektem tzv. koncern. Statutární orgán společnosti je následně povinen každý rok do 31. března ukládat do sbírky listin rejstříkového soudu tzv. zprávu o vztazích dle § 66a obchodního zákoníku, ve které popíše vztahy v rámci koncernu, tj. mezi mateřskou a dceřinou společností. Tato zpráva musí věrně zachycovat účetní stav veškerých provedených transakcí a je následně veřejně přístupná. Finanční úřady poté dohlíží nad regulérností stanovení transferových cen za tyto služby.“³⁶

1.7.5 Odkup pohledávek

Může být výhodné při zvolení vhodné jurisdikce. Výhodou je, že většinou nebývá prodej pohledávek zdaněn srážkovou daní. Existuje ovšem riziko spojené s vymáháním pohledávky, které může být spojeno s osobně vykonávanou činností, což může vést ke vzniku stálé provozovny.

1.7.6 Příjmy z duševního vlastnictví

Principem je nákup autorských či patentových práv offshore společností a jejich následný pronájem. Tento způsob předpokládá výběr jurisdikce, kde tento druh příjmu není zdaněn.

1.7.7 Pojišťovací činnost

Pro účely soukromého podnikání a mezinárodního daňového plánování se jedná především o zakládání tzv. kaptivních pojišťoven, tj. zvláštní druh pojišťovny zakládané v offshore zemích z majetku společnosti či skupiny s cílem krýt její respektive jejich podnikatelská rizika, například rizika spojená s exportem do méně rozvinutých zemí. Výhodou je, že marže pojišťovny, tak de facto zůstává společnosti či skupině. Za největší nevýhodu lze považovat, že založení vyžaduje určitý kapitál, který by mohl být využit jinak.

³⁶ DVORÁČEK, J., L. TYLL. *Outsourcing a offshoring podnikatelských činností*, str. 95.

1.7.8 Bankovní činnost

V některých offshore jurisdikcích existuje možnost zřízení bankovního subjektu za poměrně nízké poplatky, licence se obvykle dělí do několika tříd, z nichž pouze ta nejvyšší umožňuje poskytování služeb široké veřejnosti. Možnosti založení takového subjektu využívají nejen finanční instituce, ale i ty nefinanční. Tyto nebankovní subjekty je používají převážně pro tyto činnosti:

- zaštitění některých obchodních transakcí bankovním ústavem,
- redistribuce finančních prostředků uvnitř holdingu,
- vedení bankovních účtů pro společnosti a osoby spřízněné se zakladatelem,
- poskytování bankovních záruk a referencí,
- správa cenných papírů, otevírání klientských podúčtů v registrech cenných papírů
- získávání levnějších zdrojů od jiných bank,
- vystupování v kontraktech, které vyžadují účast banky.³⁷

1.7.9 Registrace lodí

Mezi státy hojně využívanými pro tento účel se řadí zejména Libérie, Belize, Kypr, Bahamy. Výhodu představují zejména nízké náklady a jednoduchost registrace a absence daně z příjmů z činnosti obchodních lodí.

1.8 Způsoby převodů zisků³⁸

Základ pro úspěšné snižování daňové povinnosti pomocí převádění zisků tvoří právní úprava zamezující dvojímu zdanění. Jedná se především o komunitární právo a dvoustranné smlouvy o zamezení dvojího zdanění. Česká republika je účastna 81 takových smluv.

„Správným nastavením finančních toků mezi společnostmi v rámci koncernu lze docílit výrazných daňových úspor. Ušetřené finanční prostředky je pak možné použít dále při podnikání, a tak daňová optimalizace může pomoci rozvoji podnikání, zvýšení

³⁷ PETROVIČ, P. *Encyklopedie mezinárodního daňového plánování*, str. 49-53.

³⁸ ŠTAŇKO, Andrej. *Metody investování soukromého kapitálu v mezinárodním právu soukromém*, str. 81-88.

zaměstnanosti, investicím do modernizace.“³⁹ „Na druhou stranu odpůrci daňové optimalizace mohou poukazovat na to, že je nutné odvádět státu platby, ze kterých pak funguje celá společnost. V tomto ohledu dochází ke střetu dvou možných přístupů, a je nutné nalézt mezi nimi správný kompromis v rámci legálních postupů a svědomí toho kterého podnikatele.“⁴⁰

V rámci převádění zisků se používají především úroky, dividendy, licenční poplatky a fakturace služeb. Je však nutné brát v potaz danou právní úpravu týkající se převodních cen. Při zvolení vhodných států v rámci koncernu budou ve státu zdroje tyto platby osvobozeny.

Úroky představují vhodný způsob jak převádět kapitál mezi dceřinou a mateřskou společností. Neměl by však převyšovat míru obvyklou na daném trhu. Částka, odvíjející se od výše jistiny, pak bude převedena do mateřské společnosti, která příjem zdaní dle tamní daňové úpravy. Státy pro převádění zisků prostřednictvím úroků z České republiky jsou například Kypr, Irsko, Nizozemsko, Singapur, USA a další.

Obdobné využití nabízí dividendy, které pokud se vyplácí v rámci Evropské unie či do smluvního státu z České republiky dceřinou společností mateřské jsou osvobozeny od daně. Státy pro toto vhodné tvoří Kypr, Irsko, Lucembursko, Švýcarsko a další.

Licenční poplatky jsou stejným případem jako dva předchozí. Na základě množství licencí pak plynou prostředky do zahraničí. V rámci koncernů bývá běžné, že veškeré duševní vlastnictví bývá soustředěováno v zahraniční společnosti. Kypr, Irsko, Lucembursko, Švýcarsko a další představují státy v tomto případě použitelné.

Další způsob používaný k převádění zisků nabízí služby. Fakturací různých služeb lze v rámci koncernu optimalizovat jednotlivé procesy soustředěním těchto činností do specializovaných společností. Dceřiná společnost pak bude platit obvyklé ceny za tyto služby, čímž si sníží základ daně a odvede část zisku jiné společnosti. To však může

³⁹ ŠTAŇKO, Andrej. *Metody investování soukromého kapitálu v mezinárodním právu soukromém*, str. 79.

⁴⁰ tamtéž, str. 80.

fungovat jen v takovém případě, kdy společnosti poskytující tyto služby nevzniká povinnost zdanit tuto činnost v České republice (či obecně ve státě příjemce služby).

1.9 Země využívané v mezinárodním daňovém plánování⁴¹

Existuje jen málo daňových rájů či preferenčních daňových režimů univerzálně využitelných pro všechny druhy podnikání, příkladem tohoto typu jsou Britské panenské ostrovy. Většina zemí používaných při daňovém plánování je vhodná k určitému druhu podnikání.

Mezi státy, které mají zavedené speciální daňové režimy pro holdingové společnosti, například zvýhodněné zdanění příjmů z účastí na společnostech a jejich prodej, patří Belgie, Dánsko, Francie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko, Rakousko a Velká Británie. Lucembursko a Velká Británie dále slouží jako zakladatelská země různých partnerships. Lichtenštejnsko poskytuje zvýhodnění pro nerezidentní společnosti, trusty, nadace a investiční fondy, které zdaňuje čtyř procentní sazbou. Švýcarsko zase umožňuje dohodnout výši zdanění přímo s daňovým úřadem, obvykle se pohybuje v rozmezí pěti až desíti procent. Jako rezidence fyzických osob slouží především malý stát Monako. Když opustíme Evropu a přesuneme se na americký kontinent, za zmínku stojí stát Delaware, kde pokud společnost (LLC) nedosahuje příjmů ze zdrojů na území USA, platí místo daně jen nízký paušální poplatek.

Daňové ráje však většinou evokují spíše ty, které najdeme v karibské oblasti. Mezi nejvíce používané pro účely mezinárodního daňového plánování patří Britské panenské ostrovy. V tomto typickém daňovém ráji nejsou zdaněny dividendy, úroky, renty, tantiémy a kapitálové zisky. IBC společnosti platí pouze roční poplatek, mají povinnost mít registračního agenta a sídlo na ostrovech. Aruba nabízí možnost založení Arubské osvobozené společnosti, která je absolutně osvobozená, pokud dosahuje jen příjmů ze zahraničí. Nesmí však být vlastněna arubskými rezidenty a musí si tam zaregistrovat sídlo a zařídit agenta. Kajmanské ostrovy na druhou stranu nemají žádné daňové zatížení,

⁴¹ KLIMEŠOVÁ, L. *Daňová optimalizace*, str. 188-193

protože státní rozpočet je tvořen dovozními cly. Stejně jako ve většině daňových oáz tohoto typu jsou i na Seychelách nerezidentní společnosti osvobozeny od daně. Mimo to však zde existuje mezinárodní obchodní zóna. Pod podmínkou, že produkce směřuje na zahraniční trhy, zde mohou společnosti vykonávat činnost a zaměstnávat místní obyvatele a i tak zůstat osvobozeny od všech daní. Mezi další daňové ráje této oblasti se řadí Bermudy, Bahamy, Belize, Nauru, Samoa, Kostarika a další.

Vyspělé země, ve kterých je možno založit daňově osvobozené subjekty jsou

- Kypr – za určitých okolností existuje možnost osvobození mezinárodní zahraniční společnosti od povinnosti platit daň z příjmu, dividendy vyplácené nerezidentům Kypru nepodléhají dani, je zde možnost registrace prostřednictvím zástupců, což poskytuje skutečným vlastníkům anonymitu;
- Gibraltar – nulové zdanění, není povinnost vést účetnictví, placen pouze roční paušální poplatek;
- Jersey – nerezidentní společnosti kompletně osvobozené od daně, využíváné pro offshore bankovníctví;
- Ostrov Man – pokud má společnost příjmy pouze ze zahraničí, příjmy se nedaní, výhodu tvoří podstatné osvobození kapitálových zisků;
- Hongkong – pro všechny společnosti sazba daně 16,5 %, ale dani podléhají pouze příjmy ze zdrojů Hongkongu;
- Panama – stejně jako u Hongkongu daní se pouze příjmy ze zdrojů státu, nadace jsou osvobozeny úplně od daně z příjmu, stát nejčastěji používán k registraci lodí.

2 Analytická část

Druhá část této práce se zabývá stručným popisem vybraných zemí, které bývají považovány za daňové ráje. Cílem této části je především popsat, jak dané státy zdaňují příjmy korporací a jednotlivců.

Všechny dále uvedené oblasti hojně používají v rámci různých struktur mezinárodního daňového plánování. Mají společné to, že poskytují ideální zázemí pro různé podnikatelské aktivity zahrnující více států. Mezi společné prvky však převážně patří dobrá infrastruktura, politická a ekonomická stabilita, flexibilní legislativa, dostupnost zkušených pracovníků a další.

2.1 Kypr^{42;43;44}

Jedná se o bývalou britskou kolonii, která se osamostatnila v roce 1960, s počtem obyvatel 1,1 milionu a rozlohou přes devět tisíc kilometrů čtverečních. Do Evropské unie vstoupil 1. května 2004. Hospodářsky vyspělý stát s otevřenou ekonomikou, který v roce 2008 začal používat euro. Od roku 2011 však celý hospodářský systém procházel krizí, což vyvrcholilo na jaře roku 2013 bankovní krizí, kdy byly po dobu 12 dnů uzavřeny veškeré bankovní instituce. Východiskem z této krize se stala půjčka ve výši deseti miliard eur od trojice mezinárodních věřitelů.

Příjmy rezidentů fyzických osob jsou zdaněny celosvětově. Existuje zde progresivní daň podle výši příjmu, ty menší než 19 500 eur spadají do nulové sazby. Společnosti jsou zdaněny sazbou 12,5 %, a pokud jsou rezidentní, také podléhají celosvětové daňové povinnosti. Příjmy nerezidentů podléhají dani, pouze pokud jsou ze zdrojů na území Kypru. Příjmy z úroků nesouvisející s podnikatelskými aktivitami, dividend, prodeje

⁴² Ministerstvo zahraničních věcí. Encyklopedie států. [online]. [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu

⁴³ ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*, str. 257-260.

⁴⁴ Ernst & Young. 2015 Worldwide Corporate Tax Guide. [online]. [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: www.ey.com/GL/en/Services/Tax/Worldwide-Corporate-Tax-Guide---Country-list

cenných papírů, včetně podílů na společnostech, jsou osvobozeny od daně. V některých případech však mohou podléhat tzv. příspěvku na obranu, to však pouze u rezidentů.

Kypr bývá často využíván v rámci různých struktur mezinárodního daňového plánování spolu se společnostmi v zemích s nulovým zdaněním, a to především díky své soustavě uzavřených smluv o zamezení dvojího zdanění a faktu, že je součástí Evropské unie.

2.2 Nizozemí^{45;46;47}

Oficiální název státu je Nizozemské království, konstituční monarchie v čele s králem Willemem-Alexandrem, s hlavním městem Amsterdamem. Jeden z šesti zakládajících států Evropské unie. Měnou je euro. Rozloha činí 41,5 tisíc kilometrů čtverečních s více než 16 miliony obyvateli. Patří mezi vyspělé ekonomiky s orientací na mezinárodní obchod a investice. Jedná se o oblíbenou destinaci k řízení mezinárodních finančních aktivit a poskytuje základnu mnoha mezinárodním bankovním ústavům, nejen díky své politické stabilitě a vysoké životní úrovni.

Rezidenti Nizozemí podléhají celosvětové daňové povinnosti, nerezidenti pouze ze zdrojů na území země. Zdaňovány jsou všechny výnosy a příjmy jakéhokoliv druhu nebo povahy. Zákon stanovuje povinné odepisování obchodního majetku, ať už má společnost výsledek hospodaření kladný či záporný. Sazba daně pro společnosti je 20 %, pokud zisk nepřesáhne 200 000 eur a 25 % na zbytek. Existuje i snížená sazba 5 % pro podnikatele zabývající se výzkumem a inovacemi.

Dále umožňuje skupinové zdanění mateřských a dceřiných společností prostřednictvím konsolidovaného základu daně. Podmínkou však je vlastnictví alespoň 95 % dcery společnosti. Zahraniční pobočky nizozemské společnosti nepodléhají dani, pokud už zaplatily alespoň deseti procentní daň v zahraničí. Úroky a licenční poplatky jsou od daně osvobozeny, dividendy podléhají 15 % srážkové dani, pokud však jde o spojené

⁴⁵ Ernst & Young. 2015 Worldwide Corporate Tax Guide. [online]. [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: www.ey.com/GL/en/Services/Tax/Worldwide-Corporate-Tax-Guide---Country-list

⁴⁶ ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*, str. 291-295.

⁴⁷ Wolters Kluwer TAA Ltd. Global Tax Coverage. [online]. © 2015. [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: www.lowtax.net/information

subjekty, kde je podmínkou vlastnictví alespoň 5 % akcií, jsou také osvobozeny. Příjmy fyzických osob se zdaňují zvlášť ve třech různých kategoriích, každá s různými sazbami ve výši závislé od velikosti příjmu.

Království má propracovaný daňový systém s relativně vysokými sazbami. Atraktivní lokalitou se stala však pro mezinárodní daňové plánování a umístování holdingových společností, a to z několika důvodů. Jedním z nich je možnost autonomního rozhodování daňových úřadů, které mohou udělit speciální daňový režim pro danou podnikatelskou strukturu. Dále pak různé daňové pobídky a také komplexní soustava uzavřených smluv o zamezení dvojího zdanění.

2.3 Lucembursko^{48;49;50}

Stejně jako u Nizozemí se jedná o další evropskou konstituční monarchii, tentokrát v čele s velkovévodou Henrim II., a oficiálně nesoucí název Lucemburské velkovévodství. Rozloha činí 2,5 tisíců kilometrů čtverečních s půl milionem obyvatel. Lucembursko je jedna z šesti zakládajících zemí Evropské unie, kde se platí eurem. Co se týče ekonomiky, je pro tuto zemi typická otevřenost, integrace do větších hospodářských celků a orientace na zahraniční obchod. Hlavní sektor národního hospodářství tvoří služby, které činí 83 % hrubé přidané hodnoty, kde na prvním stojí ty finanční.

Stejně jako u předešle zmíněných států platí neomezená daňová povinnost pro rezidenty a omezená pro nerezidenty. Daň ze zisku korporací zahrnuje veškeré příjmy společnosti s výjimkou dividend (domácích i zahraničních) a částečné osvobození kapitálových zisků při splnění stanovených podmínek. Sazba této daně činí 21 %, k tomu ještě povinná přírážka 7 % z daně, což dostává reálně zdanění na sazbu 22,47 %. Existuje zákonná povinnost odepisovat obchodní majetek bez ohledu na výsledek hospodaření. Procento srážkové daně většinou představuje 15. Za určitých podmínek je obdobně

⁴⁸ Ministerstvo zahraničních věcí. Encyklopedie států. [online]. [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu

⁴⁹ ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*, str. 271-276.

⁵⁰ Ernst & Young. 2015 Worldwide Corporate Tax Guide. [online]. [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: www.ey.com/GL/en/Services/Tax/Worldwide-Corporate-Tax-Guide---Country-list

jako v Nizozemí možné skupinové zdanění. Na všechny obchodní podniky se dále vztahuje municipální obchodní daň, jejíž základní část tvoří 3 %, ta se násobí koeficientem daného území, takže ve výsledku tvoří celkové daňové zatížení například v hlavním městě Luxemburgu 29,22 %.

U jednotlivců se daň vypočítává ze součtu jednotlivých zdanitelných příjmů dle kategorií (z podnikání, ze zemědělství a lesnictví, ze svobodných povolání, zaměstnaneckého příjmu, důchodového příjmu a renty, příjmů z movitého kapitálu, příjmu z pronájmu a licenčních poplatků). Ztráty mohou být započteny mezi kategoriemi, výjimku tvoří ztráta z příjmů z movitého kapitálu a ostatních příjmů. Příjmy z určitých druhů pojištění jsou osvobozeny. Sazba daně začíná na nule a dle výše příjmů se může vyšplhat až na čtyřicet procent. Stejně jako u firem se přiráží 7 % z daně do fondu zaměstnanosti.

Úroky a licenční poplatky jsou osvobozeny od daně. Stejně tak dividendy a zisky z prodeje akcií, v případě, že se jedná o dceřiné společnosti. Co se týče mezinárodního daňového plánování, bývají zde umístovány investiční fondy, holdingy a zakládány partnerships.

2.4 Hongkong^{51;52}

Oficiální název je Hongkong – zvláštní administrativní oblast Čínské lidové republiky. Rozlohu tvoří 1 104 kilometrů čtverečních s více než sedmi miliony obyvatel. Toto teritorium má svou vlastní legislativu, právní a soudní systém a ekonomickou autonomii. V rámci mezinárodního obchodu vystupuje samostatně. Měna teritoria je hongkongský dolar.

Nemá žádné přírodní zdroje, takže je zcela závislý na dovozu, na druhou stranu zase slouží jako centrum služeb pro firmy, které působí či chtějí působit v kontinentální Číně. Hongkong má s Čínou uzavřenou dohodu CEPA (Closer Economic Partnership

⁵¹ Ministerstvo zahraničních věcí. Encyklopedie států. [online]. [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu

⁵² Ernst & Young. 2015 Worldwide Corporate Tax Guide. [online]. [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: www.ey.com/GL/en/Services/Tax/Worldwide-Corporate-Tax-Guide---Country-list

Arrangement), která zajišťuje hongkongským výrobcům bezcelní přístup na čínský trh, toho mohou využít zahraniční společnosti prostřednictvím outsourcingu či spolupráce s hongkongskými výrobci.

Daňová soustava Hongkongu se staví na teritoriálním způsobu, což znamená, že dani podléhají pouze příjmy dosažené z činností na území teritoria, jakékoliv zisky ze zahraničí, i když byly do Hongkongu převedeny, se nedaní. Jedním z důvodů oblíbenosti Hongkongu v mezinárodním daňovém plánování jsou právě nízké sazby a jednoduchost jeho daňového systému. Daň ze zisku společností tvoří 16,5 %.

Není zavedena daň z kapitálových výnosů, ani srážková daň na dividendy a úroky. DPH neexistuje a clu je podrobena jen pár produktů, jako alkohol a tabák. Příjmy jednotlivců jsou zdaňovány progresivní sazbou 2 až 17 %, pokud se jedná o příjem ze zaměstnání, na ostatní zdanitelné příjmy se vztahuje sazba 15 % (například příjmy z pronájmu nebo příjmy z podnikání).

2.5 Singapur^{53;54;55}

Singapurská republika je městský stát v jihovýchodní Asii o rozloze 718 kilometrů čtverečních s pěti a půl miliony obyvatel. Místní měnu tvoří singapurský dolar. Zdejší rozvinutá tržní ekonomika je postavena především na obchodu a investicích. Jedná se o významné finanční a obchodní centrum svého regionu a zároveň důležitý dopravní uzel.

Singapurské společnosti se podrobují dani se základní sazbou 17 %, avšak osvobozeno je 75 % z prvních 10 000 dolarů a dalších 290 000 je osvobozeno do výše 50 %. V případě, že jde o nově vzniklou společnost, tak prvních 100 000 je osvobozeno v plné výši a až do výše dalších 200 000 tvoří osvobození 50 %, to platí pro první tři roky působení

⁵³ Ministerstvo zahraničních věcí. Encyklopedie států. [online]. [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu

⁵⁴ Wolters Kluwer TAA Ltd. Global Tax Coverage. [online]. © 2015. [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: www.lowtax.net/information

⁵⁵ Ernst & Young. 2015 Worldwide Corporate Tax Guide. [online]. [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: www.ey.com/GL/en/Services/Tax/Worldwide-Corporate-Tax-Guide---Country-list

podniku. V důsledku tak nově vzniklé společnosti podléhají plně osvobození za předpokladu, že zdanitelné příjmy nepřesáhnou 200 000 singapurských dolarů.

Dále nabízí daňové prostředí tohoto městského státu mnoho daňových pobídek zaměřených na zahraniční investory. Například pro společnosti, které se rozhodnou řídit své mezinárodní aktivity ze singapurské centrály nabízí, za splnění určitých podmínek, zvýhodněnou daňovou sazbu. Existuje řada dalších pobídek, například v oblasti finančních služeb, námořní dopravy a dalších. Fyzické osoby jsou zdaněny pouze z příjmů z území Singapuru, i když jsou rezidenti, výjimku tvoří partnerships, kde se daní i zahraniční příjmy. Pro rezidenty se daň stanoví na základě klouzavě progresivní sazby daně (základ daně příslušné velikosti se postupně zdaňuje individuálními sazbami).

2.6 Britské panenské ostrovy^{56;57}

Britské zámořské území autonomní od roku 1967. Skládá se z více než 50 ostrovů o celkové rozloze 151 kilometrů čtverečních s přibližně 32 tisíci obyvateli. i přestože se jedná o britskou kolonii, je domácí měnou americký dolar. Jedna z nejstabilnějších a nejrozvinutějších ekonomik karibské oblasti, která je převážně závislá na turismu a poskytování finančních služeb.

Díky zákonu přijatému v roce 2004 a platnému od roku 2005 se už nerozlišují onshore a offshore společnosti a všechny korporátní entity zde registrované jsou osvobozeny od daně. Nicméně musí zaplatit roční poplatek, který činí buď 350 anebo 1 100 dolarů podle výše základního kapitálu. Dále nesmí podnikat jako banka, trust nebo pojišťovna bez pořízení příslušné licence, ta nejdražší bankovní stojí až 50 000 amerických dolarů. Na ostrově existuje pouze daň ze mzdy, kde zaměstnavatel platí 2 nebo 6 % a zaměstnanec 8 % ze mzdy, a daň z nemovitostí.

⁵⁶ Central Intelligence Agency. The World Factbook. [online]. [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook>

⁵⁷ Ernst & Young. 2015 Worldwide Corporate Tax Guide. [online]. [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: www.ey.com/GL/en/Services/Tax/Worldwide-Corporate-Tax-Guide---Country-list

Mezi nejvyžívanější finanční služby na ostrovech patří správa trustů, podílových fondů a kaptivní pojišťovny. Naopak se rozhodly nepodporovat rozvoj offshore bankovníctví, čímž se vyhnuly problému s praním špinavých peněz.

2.7 Seychely^{58;59;60}

Vzorová ukázka tropického ráje, skládá se ze 115 ostrovů. Bývalá britská kolonie, která získala nezávislost v roce 1976, kdy se stala republikou v čele s voleným prezidentem. Ostrovy se nachází v Indickém oceánu poblíž afrického kontinentu o celkové rozloze 455 kilometrů čtverečních s něco přes devadesáti tisíci obyvateli. Ekonomika se zakládá převážně na sektoru služeb, který tvoří 70 % seychelského hospodářství. Nejvýznamnějšími odvětvími jsou turismus, obchod a zpracování ryb. Používá se zde seychelská rupie.

Zdanění v této ostrovní republice je založeno na teritoriálním principu, zdaňují se tudíž pouze tuzemské aktivity. Podle seychelské legislativy se dani podrobují rezidenti i nerezidenti, a to z příjmů ze zdrojů na území Seychel. Pro podnikatelské subjekty činí sazba daně 25 % na první milion rupií zisku a 30 % na zbytek. Pokud se však jedná o poskytovatele telekomunikačních služeb, banky, pojišťovny, výrobce alkoholu a tabák, tak druhá sazba představuje 33 %.

Za účelem podpory určitých odvětví nabízí seychelský zákon různé daňové pobídky, například sníženou míru zdanění, slevy na dani, zrychlené odpisy a další. Oblastmi, které tyto výhody zahrnují, jsou zemědělství, rybolov, vlastníky hotelů, lodí a další. Kapitálové zisky se nedaní, stejně tak jako dividendy vyplacené rezidentům a dividendy vyplacené od nerezidentů. Pokud však seychelská společnost vyplácí dividendy nerezidentovi, srážková daň činí 15 %. Příjmy ze zaměstnání a funkčních požitků jsou stejně jako v České republice zdaněny patnácti procenty.

⁵⁸ Central Intelligence Agency. The World Factbook. [online]. [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook>

⁵⁹ Wolters Kluwer TAA Ltd. Global Tax Coverage. [online]. © 2015. [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: www.lowtax.net/information

⁶⁰ Ernst & Young. 2015 Worldwide Corporate Tax Guide. [online]. [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: www.ey.com/GL/en/Services/Tax/Worldwide-Corporate-Tax-Guide---Country-list

Typické offshore aktivity na Seychelách tvoří bankovníctví a námořní přeprava. Specifikum Seychel představuje mezinárodní obchodní zóna. Tato zóna poskytuje licencovaným společnostem řadu výhod jako zvláštní celní režim na kapitál v této zóně, výjimku z daní a sociálního pojištění, možnost zaměstnávání výhradně zahraničního personálu. Produkce této zóny musí směřovat do zahraničí, s výjimkou společností, kterým bylo uděleno speciální povolení působit na domácím trhu.

2.8 Bahamy^{61;62;63}

Řetězec ostrovů ležící v Atlantském oceáně jihovýchodně od amerického státu Florida s celkovou rozlohou 13 880 kilometrů čtverečních. Další bývalá britská kolonie, která se stala samostatnou v roce 1973, přičemž oficiální hlavou státu zůstává stále monarcha Velké Británie. Současný počet obyvatel ostrovů je přibližně 320 tisíc. Jedná se o jeden z nejbohatších karibských států s ekonomikou závislou na turismu a offshore bankovníctví. Samotný turismus tvoří přibližně 60 % HDP státu a finanční služby dalších 35. Oficiální měnou je bahamský dolar, ale platit se dá i americkým dolarem.

Na podnikatelskou činnost a kapitálové zisky není uvalena žádná daňová povinnost. Absence těchto daní nahrazuje povinnost platit licenční poplatky. Jejich výše se pro rezidentní společnosti odvíjí od velikosti obrátu. Pokud obrat nepřevyšuje 50 000 bahamských dolarů je roční poplatek 100 dolarů. U podniků přesahující tento obrat to činí 0,5 až 1,75 % z obrátu či zisku, většinou však 1 % zisku. U bankovních institucí a trustů se stanoví výše na základě spravovaných prostředků, rozmezí je od 450 000 do 3 750 000 bahamských dolarů. Domácí finanční instituce hradí 3 % ze zisku či obrátu.

Mezinárodní obchodní společnosti představuje nejvyužívanější formu pro offshore podnikání. Poplatek za vznik činí 330 dolarů a roční licenční poplatek další 3 000. Většinou se však společnosti zakládá přes prostředníky, kteří si účtují další poplatky.

⁶¹ Wolters Kluwer TAA Ltd. Global Tax Coverage. [online]. © 2015. [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: www.lowtax.net/information

⁶² Ernst & Young. 2015 Worldwide Corporate Tax Guide. [online]. [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: www.ey.com/GL/en/Services/Tax/Worldwide-Corporate-Tax-Guide---Country-list

⁶³ Central Intelligence Agency. The World Factbook. [online]. [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook>

Daň z příjmů fyzických osob zde taky neexistuje, avšak zaměstnanci i zaměstnavatelé jsou povinni platit sociální zabezpečení.

3 Praktická část

V poslední části této práce si na modelových případech ukážeme, jak by se dalo daňového ráje využít a jaký by byl rozdíl oproti České republice. Tyto státy primárně mají využití pro podnikatelské entity, i když využití pro fyzické osoby se také najde.

Příkladem využití takové země pro fyzickou osobu může být přesunutí své rezidence do státu s výhodnějším zdaněním, jak bývá častým příkladem u českých sportovců a malého evropského státu Monaka. Dalším je vlastnictví nemovitostí prostřednictvím offshore společnosti, tím se dá vyhnout odvádění daně z převodu nemovitosti. Výhodné by mohlo být i řízení svých investic (termínované vklady, burzovní aktivity a další) prostřednictvím zahraniční firmy, je však potřeba prozkoumat relevantní daňové soustavy a smlouvy o zamezení dvojího zdanění.

3.1 Převod zisků – úroky, licenční poplatky, služby

V prvním modelovém příkladu se bude jednat o společnost zabývající se realizací inventur pro české firmy. Založení firmy v zahraničí a následná činnost v České republice by neměla smysl, protože zisky by stejně podléhaly české dani. Proto pokud by majitelé chtěli snížit daňové břemeno za využití daňových rájů, připadají v úvahu různé způsoby převodu zisku do zahraničí. V této kapitole porovnáme daňovou povinnost, pokud by se jednalo o vyloženě českou firmu a v druhém případě o dceřinou společnost zahraniční matky.

Jedná se o modelový příklad, kde nás primárně zajímá, zda daná struktura bude mít daňové výhody či nikoliv. V případě využití zahraniční mateřské společnosti by byly náklady na založení společnosti o něco vyšší, protože by se musely založit dvě společnosti a další náklady by činily poplatky agentuře za poskytnutí nominee služeb.

V prvním případě se zakladatelé rozhodli založit rovnou společnost v České republice a začít podnikat. Jedná se o firmu realizující externí inventury v jiných společnostech. V prvním roce bude nákladovost vyšší především proto, že firma bude muset zajistit

potřebné zázemí. Jedná se především o pořízení potřebné techniky, softwaru, dopravních prostředků. V dalších letech tvoří náklady převážně mzdy, pohonné hmoty, nájem kanceláře a další provozní náklady. Výnosy budou nejmenší v prvním roce hospodaření společnosti a v následujících letech budou růst. V tabulce bude ukázáno, jak by situace podniku mohla vypadat.

Tabulka 1: Inventurní společnost ČR

	1. rok	2. rok	3. rok
Výnosy	1 000 000	2 000 000	4 000 000
Náklady	900 000	1 000 000	1 700 000
Zisk	100 000	1 000 000	2 300 000
Daň z příjmů (19 %)	19 000	190 000	437 000

V druhém případě se zakladatelé rozhodli, že nejdříve založí společnost na Kypru, a to především z důvodu členství Kypru v Evropské unii a dále existence smlouvy o zamezení dvojího zdanění. Následně založí dceřinou společnost v České republice, která provádí stejnou činnosti jako v předchozím případě. Zakladatelé vložili svoje finanční prostředky do kyperské společnosti, která poskytne půjčku české společnosti, ta bude činit 1 000 000 s roční sazbou úroku 6 %. Dále poskytne know-how se softwarem na zpracování dat za roční licenční poplatek 250 000 Kč. V prvním roce bude kyperská společnost za proškolení technického personálu fakturovat 100 000 Kč.

Výnosy české společnosti zůstanou stejné, změní se však náklady. V prvním roce vzrostou o úroky, licenční poplatek a náklady na proškolení personálu. V dalších letech to bude o zaplacené úroky a licenční poplatek. Tímto způsobem se převede z České republiky na Kypr 410 000 Kč respektive 310 000 Kč. K založení této kyperské společnosti využili zakladatelé specializovanou firmu, která vše potřebné na Kypru zařídila, což bude fakturovat kyperské společnosti. V prvním roce byly tedy náklady 150 000 Kč a v dalších 100 000 Kč. Následující dvě tabulky to lépe objasní.

Česká společnost:

Tabulka 2: Dceřiná společnost ČR

	1. rok	2. rok	3. rok
Výnosy	1 000 000	2 000 000	4 000 000
Náklady	1 310 000	1 310 000	2 010 000
Zisk/ztráta	- 310 000	690 000*	1 990 000
Daň z příjmů (19 %)	0	72 200	378 100

* navíc si odečteme ztrátu z předchozího roku, takže se bude danit 380 000

Kyperská společnost:

Tabulka 3: Mateřská společnost Kypr

	1. rok	2. rok	3. rok
Výnosy	410 000	310 000	310 000
Náklady	150 000	100 000	100 000
Zisk/ztráta	260 000	210 000	210 000
Daň z příjmů (12,5 %)	32 500	26 250	26 250

V následující tabulce si srovnáme daňové břemeno dvou probíraných případů.

Tabulka 4: Srovnání daňové povinnosti

Daňové břemeno	1. rok	2. rok	3. rok
Česká republika	19 000	190 000	437 000
Kypr – Česká republika	32 500	98 450	404 350
Rozdíl	- 13 500	91 550	32 650

Jak vychází ze srovnávací tabulky, první rok vyjde lépe pro případ založení rovnou v České republice. V druhém roce však už máme skoro poloviční daňovou povinnost za použití kyperské mateřské společnosti, to je do značné míry díky daňové ztrátě dosažené v minulém roce. Ve třetím roce jsme také dosáhli daňové úspory, avšak už ne

tak znatelné jako v předchozím roce. Další výhodou však je, že dividendy vyplácené kyperské společnosti nebudou podrobeny srážkové dani a v případě, že je kyperská společnost vyplatí nerezidentům, tak nejsou zdaněny ani na Kypru.

Holdingové struktury jsou spíše vhodné pro nadnárodní korporace podnikající v mnoha zemích. V rámci skupiny, tak může být spousta činností outsourcovaná do jedné specializované společnosti. Tato společnost pak provádí stanovenou službu pro všechny ostatní v rámci holdingu. Může se jednat například o fakturaci, pořizování majetku, řízení lidských zdrojů a podobně. V tomto prvním případě vznikla určitá daňová úspora, a to se jednalo o malou společnost působící v jedné zemi, v rámci velkých společností působících na celém evropském trhu to může činit značné snížení nákladů a díky specializovaným dceřiným firmám na určitou oblast i zvýšení efektivity.

3.2 Transfer pricing

Z teoretické části víme, že transfer pricing neboli převodní ceny je takové ocenění zboží či služeb od zdroje ke klientovi, aby byl zisk generován v místě s co nejnižším zdaněním. Je to jedno z nejznámějších využití daňových rájů. Státy s vysokým zdaněním však používání převodních měn hlídají, protože se jim nelíbí převádění zisků do jiné daňové jurisdikce. Pokud daňový správce uzná, že nebyly použity ceny obvyklé, mohou tento rozdíl dodanit, proto je třeba rozhodnutí využití této metody důkladně zvážit.

Česká společnost vyrábí produkt, který následně prodává. Výrobní náklady jsou 1 000 000 Kč. Konečnému zákazníkovi je to prodáváno za 1 500 000 Kč. Daň odvedená v České republice by tedy činila 19 % ze zisku 500 000 Kč, tj. 95 000 Kč. Pokud by však byla použita společnost v daňovém ráji s nulovým zdaněním, které by výrobní společnost prodala výrobky za náklady, ta by je následně prodala konečnému spotřebiteli za 1 500 000 Kč, tak by byl zisk převeden a zdaněn nulovou sazbou. Samozřejmě by bylo výhodné i použití jakékoliv jiné destinace, kde je sazba zdanění menší než 19 %.

V tomto případě by však šlo pravděpodobně o situaci, kde by daňový správce vyměřil rozdíl oproti ceně obvyklé a tento rozdíl zdanil. Určení obvyklé ceny je komplikované

a vždy se stanovuje pro daný konkrétní případ. Využití by však převodní ceny měly v případě, kdy na nějakém zahraničním trhu jsou vyšší než na domácím. Opět uvažujme situaci, kdy výrobní náklady jsou 1 000 000 Kč. Na českém trhu by se produkt dal prodat maximálně za 1 200 000 Kč. Jedna zahraniční firma by byla ochotná zaplatit až 1 500 000 Kč. Kdyby to prodala rovnou z ČR cílovému spotřebiteli, byla daň opět 95 000 Kč. Výhodnějším řešením by bylo prodat to nejdříve společnosti v daňovém ráji za 1 200 000 Kč a ta by to následně vyfakturovala zákazníkovi za 1 500 000 Kč. V tomto případě by bylo zdaněno 200 000 Kč sazbou 19 %, což činí 38 000 Kč a daňová úspora je 57 000 Kč.

3.3 Internetový prodej, mezinárodní obchod

V rámci mezinárodního obchodu je vždy nutné brát v úvahu, na jakém trhu obchodujeme, v rámci Asie se často používají hongkongské společnosti, kdežto v Evropě je to zase Kypr, Malta a další. Důležité jsou totiž uzavřené smlouvy o zamezení dvojího zdanění a zdaňování příslušných příjmů v dané zemi.

V dnešní době internetu a moderních komunikací je samozřejmé uplatnění daňových rájů i při prodeji přes internet. Bude se jednat především o služby, například o služby týkající se kapitálového trhu a další. Důležité však je, aby nevznikla daňová rezidence v nežádaném státě. Tento nechtěný efekt by mohl mít za vinu zejména vznik stálé provozovny či problematika místa vedení, jak bylo vysvětleno v teoretické části této práce. V případě správně nastavené struktury s sebou nesou tato řešení obdobné daňové úspory, které byly ukázány v předchozích případech.

Závěr

Jak jsme si ukázali, daňové ráje stále nabízí řadu různých využití. Myslím si, že do budoucna budou dále mnohými podnikateli používány, a to i přestože prošla většina určitou změnou, kvůli tlaku států s vyšším zdaněním. Těmto státům se samozřejmě nelíbí, že zisk je zdaňován jinde a snaží se tomu zabránit. To však neznamená, že by se muselo nutně jednat o nelegální aktivitu, i když se samozřejmě takové případy vyskytují, snaha podniků snižovat svou daňovou povinnost je naprosto legitimní. To můžeme ilustrovat na vyjádření amerického soudce Learneda Handa k tomuto tématu: „Není nic nekalého na udržování své daňové povinnosti na co nejnižší možné míře. Dělají to všichni, bohatí i chudí, a dělají to všichni správně. Nikdo nemá žádný veřejný závazek platit více, než je zákonem požadováno. Daně jsou vynucené požadavky a ne dobrovolné příspěvky!“

Pro příklady společností využívajících daňových rájů nemusíme chodit daleko, stačí, pokud Vám chodí vyúčtování české pobočky společnosti Shell. Na faktuře je uvedeno, že fakturaci provádí společnost umístěná v Nizozemí. Toto je příkladem holdingové struktury, kdy určité činnosti v rámci holdingu jsou vykonávány specializovanými dceřinými společnostmi. Dalšími jsou společnosti Facebook a Google. Pokud využíváte jejich služeb v Evropě v rámci své marketingové činnosti, faktura dojde z Irska.

Tak jako u všeho v životě, kde jsou výhody, jsou i rizika. Jedním z nich může být nedůvěra v očích některých odběratelů na společnosti s adresou v daňovém ráji. Umístění společnosti do jiné země nese samozřejmě i ekonomická rizika, například výkyvy kurzu tamní měny vůči světovým, politická a hospodářská situace daného státu. Příkladem je Kypr, oblíbená destinace, které musela být poskytnuta hospodářská pomoc. Dále existuje i personální riziko spojené s nedostatečnou kontrolou povinností členů statutárních orgánů v offshore zemí, to stejné u shareholder nominees (vydávají prohlášení, že formálně drží akcie pro někoho jiného). Tato nominee struktura zajišťuje, že je společnost daňovým rezidentem jiného státu, ale ztrácí přímé ovládání a povely vykonává až zprostředkovaně.

Formováním struktur vhodných v rámci mezinárodních podnikatelských aktivit se zabývají mnohé specializované daňové firmy. Tyto struktury bývají často dosti složité a zahrnují v sobě několik společností umístěných v různých jurisdikcích. Důležité je, aby zohledňovala potřeby daného podniku a platnou daňovou legislativu všech dotčených zemí, například struktura Česká republika – Seychely není vhodná, protože odchozí dividendy by byly zdaněny srážkovou daní 35 %, pokud bychom však jako prostředníka přidali Kypr, který má se Seychelami uzavřenou smlouvu o zamezení dvojího zdanění, situace se mění.

Rozhodnutí použití těchto zemí ke svému podnikání je vždy třeba důkladně zvážit, a to v kontextu dané situace a případu. Výsledné výhody mohou být značné, kromě těch daňových, například i jednoduchá administrativa (netřeba vést účetnictví, atd.), rychlý proces založení, anonymita a další. V případě nedomyšlení všech důsledků přesunu to však může vést i k problémům se zákonem a negativnímu dopadu na chod podniku.

Seznam použitých zdrojů

BONĚK, V., P. BĚHOUNEK a V. BENDA a kol. *LEXIKON – DAŇOVÉ POJMY*. Ostrava: Jiří Motloch – Sagit. 2001. ISBN 80-7208-265-5.

Central Intelligence Agency. *The World Factbook*. [online]. [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook>

DVOŘÁČEK, J., L. TYLL. *Outsourcing a offshoring podnikatelských činností*. Praha: C. H. Beck, 2010. 183 s. ISBN 978-80-7400-010-2.

Ernst & Young. *2015 Worldwide Corporate Tax Guide*. [online]. [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: www.ey.com/GL/en/Services/Tax/Worldwide-Corporate-Tax-Guide---Country-list

History & Policy. *History of tax havens*. [online]. 1. 10. 2009 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z: <http://www.historyandpolicy.org/policy-papers/papers/history-of-tax-havens>

KLEIN, Štěpán. *Mezinárodní daňové plánování*. Praha: Grada, 2002. 230 s. ISBN 80-247-0563-X.

KLIMEŠOVÁ, Ludmila. *Daňová optimalizace*. Praha: Ústav práva a právní vědy, o.p.s. a European Business School SE, 2014. 248 s. ISBN 978-80-87974-06-3.

KOCINA, Jan. *Daňové trestné činy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. 358 s. ISBN 978-80-7380-442-8.

KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie: úvod do problematiky*. 2. vyd. Praha: ASPI, 2009. 120 s. ISBN 978-80-7357-423-9.

LESERVOISIER, Laurent. *Daňové ráje*. 1.vyd. Praha: HZ, 1996. 122 s. Monografie (Key Publishing). ISBN 80-860-0907-6.

Ministerstvo zahraničních věcí. *Encyklopedie států*. [online]. [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu

PETROVIČ, Pavel. *Encyklopedie mezinárodního daňového plánování*. 1. vyd. Beroun: Newsletter, 2002. 432 s. ISBN 80-86394-81-6.

PETROVIČ, Pavel. *Encyklopedie daňových rájů a jejich využití*. 1. vyd. Beroun: Newsletter, 2002. 432 s. ISBN 80-863-9481-6.

SOJKA, Vlastimil. *Mezinárodní zdanění příjmů. Smlouvy o zamezení dvojího zdanění a zákon o daních z příjmů*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2013. 360 s. ISBN 978-80-7478-035-6.

ŠTAŇKO, Andrej. *Metody investování soukromého kapitálu v mezinárodním právu soukromém*. Praha: Linde, 2014. 158 s. ISBN 978-807-2019-045.

ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 28 členských států EU, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SD, odraz ekonomické krize v daňové politice EU, zdanění finančního sektoru*. 6. vyd. Praha: Linde, 2013, 386 s. ISBN 978-80-7201-925-0.

TERRITORIAL INVESTMENT GROUP. *Příklady využití offshore společností*. [online]. © 2015 [cit. 2015-02-20]. Dostupné z: <http://www.danovyraj.cz/vyuziti-offshore/priklady-vyuziti-offshore-firem>

The Economist. *Tax havens, the missing \$20 trillion*. [online]. 16. 2. 2013 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.economist.com/news/leaders/21571873-how-stop-companies-and-people-dodging-tax-delaware-well-grand-cayman-missing-20>

Wolters Kluwer TAA Ltd. *Global Tax Coverage*. [online]. © 2015. [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: www.lowtax.net/information

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ze dne 20. listopadu 1992.

Seznam tabulek

Tabulka 1: Inventurní společnost ČR	43
Tabulka 2: Dceřiná společnost ČR	44
Tabulka 3: Materská společnost Kypr	44
Tabulka 4: Srovnání daňové povinnosti	44